

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 1 augustus 1961

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~H. KA~~ - ~~BAB~~ - ~~PH. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~

Afwezig : ~~PH. BVD~~ - ~~H. AZ~~ - ~~H. K/CH~~ - ~~KB/N~~

BAB ziet in De Waarheid, dat het Volkel Comité meedeelt, dat de regionale comités in 20 plaatsen beginnen aan de voorbereidingen voor een nieuwe fietstocht en verder dat er behoefte is aan nationaal initiatief. BAB neemt aan, dat dit is waarop in de KB/N rapportage reeds eerder werd bedoeld.

1 augustus 1961.

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 2 augustus 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~BAB~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.B~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~

Afwezig : ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.K/CH~~

KB/N2 deelt mede, dat de rust in de haven is weergekeerd, nadat tussen werkgevers en werknemers een overeenkomst is bereikt, waarvan hij de belangrijkste punten opnoemt.

H.BVD heeft CRD verzocht morgen naar de P.G. Amsterdam te gaan om hem materiaal te verschaffen voor zijn antwoord t.b.v. de Minister van Justitie op de vragen van het Tweede Kamerlid Den Uyl.

PH.C deelt mede, dat een Oost-Duitsers gisteren op Schiphol geweigerd heeft van een andere lijndienst naar Berlijn gebruik te maken, omdat hij als koerier beslist niet in West-Duitsland mocht komen en dus niet in Hamburg mocht landen. De man is binnengereisd over de Zuid-grens en aangezien wij geen visumaanvraag van hem gekregen hebben, is het mogelijk dat hij een Benelux-visum heeft aangevraagd *en alleen België als reisdoel heeft aangegeven.*
H.KA vindt dit een prachtig voorbeeld van de door ons gevreesde gevolgen van de liberalisatie en vraagt PH.C het geval als Benelux-geval goed vast te leggen.

BAB noemt enkele punten uit het ontwerpprogramma CPSU, waarmee wij te maken kunnen krijgen.

1. Alle organisaties en partijen, die de oorlog af willen wenden, alle neutralistische en pacifistische kringen etc., zullen bij de Sowjet-Unie begrip vinden en ondersteuning krijgen.
Dat betekent dat P.S.P., Kerk en Vrede en ANVA bij de Sowjet Unie (niet: C.P.S.U.) een welwillend oor zullen krijgen - al zal dit niet het geval zijn t.a.v. Paul de Groot.
- 2.
3. De vreedzame coëxistentie is grondslag voor samenwerking met kapitalisme en socialisme en een grondslag van de klassestrijd.
Dit is een concessie aan de Chinezen, daar vroeger gesproken werd over de grondslag.
4. Het zal de neutrale staten zonder steun van de Sowjet-Unie niet best vergaan, omdat zij zullen vallen in de klauwen van de kapitalisten.
Dit geldt ook voor onafhankelijke landen als Joegoslavië.
5. Samenwerking is nodig met elk van de socialistische landen en coöperatie in de productie moet worden nagestreefd.
Dit kan nog wel eens moeilijkheden geven met de Chinezen, daar ons bekend is, dat dezen gezegd hebben, dat zij dit nooit van plan zijn, omdat zij dan voortaan steeds afhankelijk zouden zijn van de Sowjet-Unie. Zo zijn de Chinezen bijvoorbeeld geen lid van COMECON - zij zitten er alleen als waarnemers bij.

H.BVD heeft gisteren een bezoek gebracht aan de burgemeester van Rotterdam. In ons pogen om tot een realistische exploitatie van gegevens inzake de

- emigratie -

emigratie te komen, hadden wij in de heer Van Walsum een medestander gevonden. Activiteiten in deze van de heer Van Walsum hebben wij opgevangen, getemporiseerd en later overgenomen. Het resultaat van een en ander is de circulaire aan de C.d.K.'s geweest . H.BVD heeft meteen verteld, dat dit scheef was gelopen bij Binnenlandse Zaken en heeft de Hoofdcommissaris die bij het gesprek aanwezig was er op attent gemaakt, dat de uitdrukking "beperkende bepalingen", vermeden moest worden.

KB/G heeft in Utrecht een kort en bondig gesprek gehad met Hoofdinspecteur over twee onderwerpen.

1. had H.KCP laten weten, dat het uit moest zijn met de E IX rechercheurs die in Utrecht rondliepen, terwijl de I.D. dit werk ook kon doen. Wij hebben uitgelegd, dat in gevallen van benaderingsonderzoeken E IX zelf moet optreden, eventueel met medeneming van een I.D.-man. kon zich hiermee verenigen.
2. De I.D. Utrecht ging veel te ver bij het uitvoeren van bepaalde onderzoeken en ging met zoveel mensen praten, dat voor ons geen follow-up meer mogelijk was, aangezien de zaak te veel in de gaten was gelopen. Toen KB/G hierop opmerkzaam maakte, toonde hij zich bijzonder redelijk in zijn reactie.

Ook hier kwam de tendenz naar voren, dat contra spionage- en ambassadewerk centraal vanuit Den Haag wordt verricht. KB/G had dit tevoren met H.KCP besproken. Wij hebben aangekondigd, dat in bepaalde landelijke groeperingen waar plaatselijk de I.D. in zit, wij mogelijk vanuit Den Haag ook in gaan zitten. KB/G geeft verder een voorbeeld van het overdragen door de I.D. aan ons van een agent met huid en haar.

2 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 3 augustus 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~BAB~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/WZ~~
Afwezig : ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.K/CH~~

Gesprek over het bericht dat in de Verenigde Staten in één overkoepelende militaire inlichtingendienst de betreffende stafsecties van de verschillende krijgsmachtdelen zullen worden ondergebracht. De vaste Staf van dit bureau zou tenminste 1500 man tellen. Er schijnt een groot gevecht gaande te zijn tussen CIA en de militairen. Als opvolger van Allen Dulles is door de New York Times genoemd Fowler Hamilton uit New York.

PH.C wil de 6e zin in de betreffende passage van de notulen van gisteren aanvullen met: "en alleen België als reisdoel heeft opgegeven". De man heet overigens en is reeds in 1955 in Nederland geweest voor bezoek Jaarbeurs. Hij is nu teruggevlogen over Parijs. Nadere gegevens als gisteren door H.KA genoemd, worden verzameld.

H.BVD zal straks even met H.KCP bespreken dat wij de Marechaussee eraan herinneren, dat wij nog een gesprek met ze moeten hebben. De Marechaussee moet niet het gevoel hebben, dat wij ons hieraan willen onttrekken.

BAB leest een en ander voor uit een bericht in De Volkskrant, getiteld: "Voorzichtiger bij emigratie".

BAB ziet in De Volkskrant dat 21 Nijmeegse hoogleraren, onder welke zich niet professor bevindt, een adres hebben gestuurd over Nieuw Guinea aan de K.V.P. in de zin van "het conflict vormt een struikelblok en dus niet vasthouden aan Nieuw Guinea". De hoofdredactie van De Volkskrant distancieert zich van het adres.

De Waarheid komt met een groot opgemaakt stuk, dat een oplossing van het conflict Nieuw-Guinea in de weg wordt gestaan door een 4-partijen overeenkomst (KVP, VVD, CHU en AR, waarbij zich de P.v.d.A. zou hebben aangesloten), waarbij men zich verplicht de Nieuw-Guinea kwestie onaangeroerd te laten gedurende de zittingstijd van het Kabinet De Quay. Hoewel het mogelijk is, dat wat hier staat "klok en klepel-werk" is geeft het toch te denken, dat De Waarheid de klok heeft kunnen horen luiden. BAB denkt in dit verband aan bijvoorbeeld en vertelt dat Klinkenberg op het oorlogspad is geweest en een reeks lieden heeft gesproken (zoals bijvoorbeeld , president curator van de Leidse universiteit), waarvan men niet aannemen zou, dat zij met Waarheid-journalisten zouden spreken. BAB vindt het een belangrijk wapen in de handen van de tegenstander, omdat - waar duidelijk blijkt, dat er werking is in de publieke opinie over Nieuw-Guinea - het regeringsbeleid verankerd ligt, terwijl de ministers De Quay en Luns nu en dan voorgeven dat verandering mogelijk is.

H.D vraagt zich af, waar een dergelijk soort partij-overeenkomst bewaard wordt.

Men kan gevoegelijk aannemen, dat een groot aantal mensen ervan op de hoogte is, maar waar is het document of zijn de documenten, waarin deze overeenkomst is vastgelegd. Zoals BAB zegt, de wetenschap kan je niet beveiligen, maar wel het document.

- H.BVD -

H.BVD meent, dat een dergelijk document dat weliswaar een aangelegenheid van politieke partijen is, maar tevens een basis vormt voor het regeringsbeleid, zonder meer als staatsgeheim betiteld kan worden en gelooft dat H.D zijn licht zal moeten opsteken waar dit document wordt bewaard.
H.D meent niet, dat dit op zijn weg ligt want tot Minister De Quay heeft hij geen toegang, noch tot de andere ministers. Als aan de andere kant de BVA's hiernaar zouden moeten informeren, zouden ze worden weggelachen.
H.BVD besluit om zelf met het stuk naar Admiraal Kist te gaan.

3 augustus 1961.

x

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 4 augustus 1961

Aanwezig: H.BVD - H.KA - ~~BAB~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~

Afwezig : ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.K/CH~~

H.BVD heeft gisteren gehoord, dat het reeds op 7 juli bekend was dat zou worden vervangen, maar dat Buitenlandse Zaken heeft vergeten dit aan ons te melden. De nieuwe gezant heet .

H.BVD heeft met de heer afgesproken, dat midden september zal worden teruggekomen op de besprekingen BVD - Marechaussee. Bij hen bestond geen enkele haast, als zij maar weten dat de bal rollende blijft.

BAB ziet, dat De Volkskrant een bericht heeft over een staatsgreep in Frankrijk. De C.F.T.C. (Christelijk Vakverbond), het C.G.T., de Federatie van onderwijzers en de Studenten Unie, hebben donderdag een gemeenschappelijke verklaring gepubliceerd, waarin zij tegen een mogelijke staatsgreep waarschuwen. De samenzweerders zouden met een lankmoedigheid worden behandeld, die aan medeplichtigheid grenst. De staatsgreep wordt midden augustus verwacht.

De Waarheid leest in de reactie van De Volkskrant op het adres van de 21 Nijmeegse hoogleraren, een stilzwijgende bekentenis dat zij heel goed weten dat er een geheime overeenkomst is.

H.BVD heeft gisteren het betreffende artikel uit De Waarheid bij Admiraal Kist gedeponereerd, zeggende dat hij niet kwam 'vissen' of er een dergelijk document bestaat, omdat het zijn zaak niet is, maar dat hij ervan uitgaat dat indien het er is, de grootst mogelijke aandacht moet worden besteed aan de beveiliging.

Admiraal Kist begreep dit - wist niet of er een afspraak was. Gisterenmiddag heeft hij erover gesproken met de Minister-President, die er over zou denken en Admiraal Kist beloofde H.BVD, dat hij er nader van zou horen.

4 augustus 1961.

OGHTENDBESPREEKING op maandag 7 augustus 1961

Aanwezig: H.~~BVD~~ - PH.~~BVD~~ - H.~~KA~~ - H.~~AZ~~ - H.~~B~~ - PH.~~C~~ - H.~~D~~ - KB.~~G~~ - KB.~~N~~
Afwezig : H.~~K/CH~~

H.BVD overhandigt H.B het groot opgemaakte artikel in het Algemeen Handelsblad van zaterdag 5 augustus, behelzende een interview van Paul de Groot.

PH.C deelt mede, dat hij naar aanleiding van het voorgenomen bezoek van 8 Oost-Duitsers aan het Politiek Jongeren Verbond in Velsen, in de notulen van 9 augustus 1960 en 1 september 1960 heeft nagekeken welke policy was vastgesteld. Deze is toen echter in het midden gelaten, omdat H.BVD (Mr.Eindhoven) eerst de diagnose wilde stellen, namelijk hoe reageert deze jongerengemeenschap op de communistische staat, welke methoden gebruikt men daar om ze te beïnvloeden. Pas dan zouden wij de therapie kunnen vaststellen en onze methode daar tegenover bepalen. Intussen heeft de Secretaris-Generaal vrijdag toestemming tot het bezoek verleend.

7 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 8 augustus 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KK~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.K/CH~~

H.B deelt mede, dat wij van oudsher het Maandoverzicht aan geheime relaties, zoals de heer , aangetekend in een blanco enveloppe zonder afzender, sturen. Daar de heer onlangs met vakantie was, is de enveloppe na 14 dagen door het P.T.T.-kantoor in Amstelveen geopend en vervolgens geretourneerd. Men heeft het Maandoverzicht dus kunnen lezen

---

De BVA is ingeschakeld en de zaak is ook bij DVE/Hi in onderzoek. Er zal een andere oplossing gevonden moeten worden en H.BVD oppert een postbus, alleen als afzender.

KE/N weet echter, dat indertijd stukken voor de BVD postbus in verkeerde postbussen terecht kwamen en men daarna dus van postbussen heeft afgezien.

H.D heeft van Buitenlandse Zaken bericht gekregen, dat de Duitsers enkele geheime octrooien in Euratom hebben ingebracht, zodat wij nu zijn opgeknapt met een paar Euratom geheimen. Het beveiligingsvoorschrift van Euratom komt dus in werking in Nederland, hetgeen betekent dat dit een wettelijk voorgeschreven beveiliging zal worden. De Lidstaten van Euratom hebben zich ~~mat~~ ^{mat} ~~telijk~~ verbonden dat inbreuk op de Euratom geheimen zal worden vervolgd als waren het inbreuken op hun nationale geheimen. Indertijd hebben wij voor NATO en WEU geheimen aan Justitie gevraagd of zij bereid waren schending hiervan te behandelen als schending van nationale geheimen. Zij zouden dit ~~bestuderen~~ - later bleek, dat zij ^{enigszins} sceptisch tegenover de ~~NATO~~ geheimen stonden. is vrij kort daarna van stoel veranderd

~~en~~ heeft er niet recht ~~aan~~ ^{aan} ~~gewild~~. In het geval van Euratom kunnen zij er echter niet onderuit, omdat het in het Verdrag staat. Het is niettemin mogelijk, dat de Nederlandse rechters er zich niet aan houden en - mocht dit zo zijn - dan zou de wet aangevuld moeten worden. PH.BVD vindt het beslist een kwestie om Justitie nog eens over aan te porren. De opvolger van de opvolger van is Mr. .

Paul de Groot gaat in september naar Moskou.

8 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 9 augustus 1961

Aanwezig: H.BVD - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AL~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.K/CH~~

PH.C heeft een lijst gekregen van 23 Russische touristen, die 28 augustus onder auspiciën van _____, die de reis verzorgt op verzoek van Intourist, een bezoek aan Nederland brengen. Het gezelschap staat onder leiding van _____, de hoofdsecretaris van de Vereniging USSR - Nederland. H.B is er door mevrouw _____ op geattendeerd, dat dit stelletje zogenaamde touristen een uitgelezen cultureel gezelschap is, dat kennelijk zeer opzettelijk is samengebracht. H.B leest namen en functies voor. Dit is weer een geval waar wij van onze kant een daad tegenover zouden moeten stellen, maar zoals de situatie bij O.K. en W en Buitenlandse Zaken nu is, is dit uitgesloten.

H.B noemt in dit verband een bericht (KB/N dagstaat 24-7-1961), dat Wim Hulst bereid heeft gevonden ter gelegenheid van de tentoonstelling in november 1961 in Moskou, geld te geven voor een culturele manifestatie in het kader waarvan een paar kunstenaars in Moskou zullen optreden.

Natuurlijk zal de Vereniging Nederland - USSR proberen hier tussen te komen en zal het hele bezoek propagandistisch uitbuiten. H.B vermeldt e.e.a. expres, omdat H.BVD vandaag Mr.Reinink op bezoek krijgt. H.BVD ontvangt de lijst met bezoekers.

H.D brengt enige verbeteringen aan in de passage over de Euratom-geheimen in de notulen van gisteren.

H.D vraagt zich overigens af of deze kwestie niet iets is om op de P.G.-vergadering met de Secretaris-Generaal erbij, in te brengen.

H.BVD meent hierin te beluisteren, dat H.D die er gisteren van uitging dat iedere Nederlander de wet behoort te kennen, deze kennis niet aan de P.G.'s toeschrijft! H.BVD zal graag straks met H.D hierover van gedachten wisselen.

H.D vraagt zich naar aanleiding van het _____-bericht uit de KB/N dagstaat af, of de P.C.I. voor hun in Nederland werkende partijgenoten geen contacten zal laten leggen met de Nederlandse communisten, of agitprop zal laten voeren.

KB/N weet alleen, dat een internationaal orgaan, uitgegeven door het Bureau Buitenland van de P.C.I. voor alle Italiaanse arbeiders in West-Europa die bij de P.C.I. zijn aangesloten, in Nederland op bedrijven is gehanteerd. Hij heeft er een exemplaar van onder ogen gehad.

H.D houdt zich voor dit stuk aanbevolen.

9 augustus 1961.

K

OGHTENDBESPREKING op donderdag 10 augustus 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.KA - H.AZ - H.B - PH.C - H.D - KB/G - KB/N

Afwezig : H.BVD - H.K/CH

H.AZ deelt mede, dat de sociale werkster, juffrouw , officieel in dienst is getreden. Daar gebleken is, dat er in de dienst niet veel begrip is over wat de taak van de sociale werkster inhoudt, is het nu de bedoeling dat zij bij de verschillende afdelingen rondgaat om iets over haar werk te vertellen, waartoe zij zich in verbinding zal stellen met het betrokken afdelingshoofd, die dan zal uitmaken hoe deze voorlichting verder moet verlopen. Het lijkt het meest verkieslijk als ieder lid van het personeel kennis kan nemen van hetgeen juffrouw te vertellen heeft.

H.KA deelt mede, dat de heer is bevorderd tot Hoofdambtenaar 2 en in deze rang belast zal worden met de leiding van afdeling E. De Dienstleiding heeft hem gisteren aangemoedigd zich zonder schroom als H.E te installeren.

H.KA heeft het laatste verslag van de COBO-vergadering voor zich. Hoewel de afdelingshoofden wel door hun vertegenwoordigers zullen zijn ingelicht, wilde H.KA toch bekend maken, dat men in deze vergadering tot de conclusie is gekomen dat de mogelijkheden voor vernietiging in bijzondere omstandigheden ten enenmale ontoereikend zijn, zodat tot het aanschaffen van een tweede hamermolen zal moeten worden overgegaan. Hoewel wij door het maken van een micro-archief bezig zijn de hoeveelheid te vernietigen materiaal in te krimpen, is het doel nog lang niet bereikt en zal intussen de capaciteit moeten worden aangevuld. Nader bekeken zal moeten worden wat voor machine het zal moeten worden en welke kosten hieraan verbonden zijn. Discussie in hoeverre voorbereidingen als deze reëel genoemd kunnen worden.

PH.BVD heeft Mr. van Justitie op bezoek gehad. Gezamenlijk heeft men getracht de vragen van de heer Den Uyl te beantwoorden. De opgestelde formulering zal door Mr. aan de Secretarissen-Generaal van Justitie en Binnenlandse Zaken worden gegeven. Mogen bezwaren rijzen bij Dr. , dan zal hij hier terug komen. Getracht is de beantwoording ook voor minder intelligente mensen dan Den Uyl verstaanbaar te maken. Op vraag H.B zegt PH.BVD, dat Den Uyl tevoren aan Minister Toxopeüs heeft gevraagd of hij deze vragen kon stellen.

10 augustus 1961.

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 11 augustus 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
H.ACD (gedeeltelijk)

Afwezig : ~~H.K/CH~~

H.BVD heeft de lijst met Russische bezoekers niet ontvangen
Hij heeft erover met Mr.Reinink gepraat, die niet op de hoogte bleek van het
bezoek van dit gezelschap.
H.B wil er een rapportje over laten maken in verband met het feit, dat de
voorzitter van de Vereniging USSR - Nederland deel uitmaakt van het gezelschap.
Aan Buitenlandse Zaken zal ook een exemplaar van dit rapport worden
gezonden.

H.B ziet in De Waarheid een scherpe aanval op Ger HARMSEN naar aanleiding
van diens proefschrift "Rode en Blauwe Jeugd". Het met J.W. gesigneerde artikel
onder het hoofd "Wetenschap van het achterbalcon" is aardig geschreven.

H.ACD voegt zich bij de vergadering. H.ACD, hiertoe uitgenodigd door H.BVD,
zet uiteen dat er sinds jaren een steeds sterker wordend gebruik bestond bij
alle medewerkers van de Dienst hun relaties te animeren om aan hen persoonlijk
te schrijven. Deze categorie brieven liep op tot meer dan 10%. Zij werden
ongeopend ingeschreven, kregen een stempel op de enveloppe, werden ter
plaatse bezorgd, waarna de lege enveloppe werd terugontvangen en afgeboekt.
De nadelen hieraan verbonden zijn:

1. ACD weet niet, wat er in de enveloppen zit en de kans bestaat dat de
inhoud in een kast verdwijnt;
2. soms verwijst volgende correspondentie naar een dergelijke brief en er
gaat dan bijzonder veel tijd verloren met het vinden daarvan;
3. de inhoud van de enveloppen wordt soms weken of maanden later door ACD
ontvangen voor na-agendering. De moeilijkheid hierbij is, dat de brieven
moeten worden geagendeerd in chronologische volgorde, zodat de centrale
agenda per dag een aantal nummers open moet houden voor eventueel
na te komen stukken;
4. van stukken als sub 3., die dus een normale dienstbehandeling behoeven,
wordt de beoordeling overgelaten aan de ontvanger (meestal een case-officer).
De ontvangers kennen echter de dossiers niet en de ervaring heeft geleerd,
dat hieromtrent de meest wonderlijke opvattingen bestaan in de dienst.

De persoonlijke brieven zijn jarenlang een intern punt van bespreking geweest
en een recent geval (PH.BVD had een persoonlijke brief "administratief verdonkeremaand")
was aanleiding voor H.ACD om deze zaak aan te snijden. H.ACD beriep zich hierbij
op het beveiligingsvoorschrift, art. 14 (pagina 10). Afgesproken is met H.BVD en
H.AZ dat de persoonlijke brieven allemaal open gemaakt zouden worden, waarbij
H.BVD met nadruk heeft verzocht dat H.ACD dit

- persoonlijk -

persoonlijk zou doen, omdat er natuurlijk brieven met een privé karakter bij zijn. H.ACD heeft toen direct als uitzondering genoemd de post die EOP ontvangt. Later zijn hieraan toegevoegd E IX2 (nadat E IX2 dit via BVA en PH.E had verzocht) en anderen.

H.ACD heeft dus gedurende de proefperiode van 3½ week deze categorie brieven persoonlijk gehanteerd en heeft uit het aldus verkregen overzicht de conclusie kunnen trekken, dat er een uiterst klein percentage is, waarin de adressering Persoonlijk is gerechtvaardigd.

H.B betoogt, dat zolang een deel van de administratie niet over ACD loopt - H.B laat in het midden in hoeverre hij van deze huidige werkwijze een bewonderaar is - doorbreken hiervan om de bovenomschreven redenen ongewenst is.

H.D merkt op, dat ingevolge punt 3 van art. 14 de Dienstleiding personen van deze regeling kan uitzonderen en ook uitgezonderd heeft en dat dus de ingang voor het huidige systeem van gescheiden administraties is geschapen, zodat van doorbreken niet gesproken kan worden.

H.BVD stelt voor een drieledig stempel op de enveloppe te plaatsen:

- i persoonlijk brief
- ii wordt alsnog ter agendering aangeboden
- iii twijfelgeval

De afdelingssecretariaten, hiertoe ingeschakeld, moeten de ontvanger op het stempel laten doorhalen wat niet van toepassing is. Gevallen sub i worden meteen uitgeboekt, op gevallen sub ii wordt door ACD gewacht en in gevallen sub iii rust de plicht op het afdelingssecretariaat de ontvanger te rappelleren.

H.ACD gelooft inderdaad dat deze regeling kan werken, maar zij is zeer werkscheppend.

H.AZ gelooft niet, dat zij zal werken met het steeds wisselend vrouwelijk personeel, dat bovendien bij de case-officers niet voldoende gezag heeft.

H.AZ gaat verder met te zeggen dat de proefperiode, afgezien van enkele moeilijkheden, goed verlopen is en hij vraagt zich dan ook af, waarom wij de regeling niet zullen doorvoeren.

H.ACD vraagt of de Dienstleiding niet ingevolge punt 3 van art. 14 de ambtenaren kan aanwijzen die persoonlijke brieven kunnen ontvangen. Verder stelt H.ACD voor: alles wat in de operationele sfeer ligt en bovendien de afdelingshoofden.

KB/N begint over het tijdverlies ten gevolge van agendering bij ACD, waardoor - en hierin wordt hij door de meeste aanwezigen bijgevallen - de mogelijkheid tot het ontvangen van persoonlijke post open gehouden moet worden.

H.ACD verschilt met de rest van de vergadering van mening over de periode die verloopt tussen ontvangst bij ACD en ontvangst op de afdelingssecretariaten na agendering. H.ACD zal het nog eens nagaan.

H.BVD vraagt of H.ACD en H.AZ de zaak nog eens samen willen doornemen.

11 augustus 1961.

OCHTENDBESPREEKING op maandag 14 augustus 1961

aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.K/CH~~

H.BVD heeft van de P.G. Den Bosch het blad "Das neue Zeitalter" van 12 augustus gekregen, waarin de bekende artikelen over Prinses Beatrix en opnieuw geschrijf over H.M. de Koningin.

H.KA heeft van de BVA gehoord, dat hij het Tweede Kamerlid voor de V.V.D., mevrouw Van Someren, aan de telefoon heeft gehad met het verzoek om inlichtingen over een Indonesiër of Chinees in verband met een benoeming voor haar partij. De heer   heeft medegedeeld, dat de Dienst geen inlichtingen als door haar bedoeld verstrekt en na aandringen zijdens mevrouw Van Someren, heeft hij haar aangeraden haar verzoek schriftelijk in te dienen. PH.BVD memoreert een verzoek van Van Doorn, ook t.b.v. zijn partij, dat na aanvankelijke weigering via de Minister is geleid en waaraan toen is voldaan.

H.BVD wil even afwachten wat het verzoek van mevrouw Van Someren behelst.

14 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 15 augustus 1961

Aanwezig: H,~~BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : H,~~K/CH~~

PH.C deelt mede, dat 31 Sowjet touristen naar Nederland willen komen onder auspiciën van het "Bureau voor de Jeugd". Buitenlandse Zaken zal bij H.M. Ambassade nader informeren naar dit reisbureau - afdeling B oppert de mogelijkheid, dat het het Nederlands bureau voor Jeugdtourisme van de A.N.J.V. is.

Wij zullen zo spoedig mogelijk de namen ontvangen.

15 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 16 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.K/CH~~

H.D vraagt of de inhoud van de KB/N dagstaat, die door H.B een bijzondere heldere samenvatting van het communistische standpunt t.o.v. het probleem Berlijn is genoemd, iets is voor exploitatie bij bijvoorbeeld Buitenlandse Zaken en Algemene Zaken. H.B ziet er weliswaar tegen op de discussie met te heropenen, maar onder het motto "frapper toujours" zou de informatie toch gebruikt moeten worden.

PH.C deelt mede, dat het Nederlands Bureau van Buitenlandse Studentenbetrekkingen een telegram heeft ontvangen uit Moskou, "dat de Russische groep niet komt, omdat zij geen visum hebben gekregen". PH.C neemt aan, dat het NBBS als organisator is opgetreden van het gisteren door hem genoemde bezoek. deelde mede na een gesprek met Buitenlandse Zaken, dat het NBBS in 1960 een contract heeft gesloten met het Russische reisbureau SPOETNIK over het uitwisselen van studenten. CR was van dit contract op de hoogte.

H.B komt terug op het bezoek van de culturele Russen EC VII had van gehoord, dat dit gezelschap een touristisch programma voorgeschoteld krijgt, zoals men Amerikanen pleegt te geven. EC VII had bepleit, dat men deze communisten in plaats van oude geveltjes te laten zien, kennis laat maken met de werworvenheden van het Westen, zoals techniek en woningbouw.

H.B komt in dit verband ook te spreken over het bezoek van de Oost-Duitse jongeren in Velsen . D is door de Hoogovens opgebeld met de vraag of zij deze mensen konden toelaten, hetgeen door D bevestigend is beantwoord.

PH.C heeft nog geen bericht van de Marechaussee ontvangen dat de jongelui in Nederland zijn gearriveerd en als zij over de "groene" grens zijn gekomen, kan dit ook aan de aandacht ontsnapt zijn. PH.C zet in het kort de voorgeschiedenis van dit bezoek uiteen.

PH.BVD vindt dit afhankelijk zijn van de grensmelding minder gelukkig en vooral in deze spanning rondom Oost-Duitsland, is het van belang dat wij een dergelijk bezoek blijven volgen. Het feit bijvoorbeeld dat zij ijlings zouden terugkeren, zou een aanwijzing kunnen zijn.

H.B en KB/N zetten uiteen, wat de moeilijkheid was bij het bezoek van vorig jaar van het Politiek Jongeren Verbond te Velsen aan Oost-Duitsland (waarvan het huidige bezoek hier een gevolg is). De reis van de Velsense jongeren geschiedde met medeweten van alle politieke partijen en noch commissaris , noch KB/N die er EOP achter gezet heeft, konden daarom veel doen.

H.B vindt dit echter een punt, dat speciale aandacht behoeft en stelt voor het naar voren te brengen in de Kamercommissie. Hiermee zou niet moeten worden gewacht, totdat over een jaar de Kamercommissie weer eens drie kwartier beschikbaar stelt voor de Dienstleiding.

PH.BVD vraagt B en C overleg te plegen over het op te stellen stuk, terwijl PH.C met commissaris zou moeten gaan praten.

H.B zegt, dat H.C zich op het standpunt stelt, dat de culturele uitwisseling tot de competentie van C behoort. De praktijk is echter, dat B er iedere keer mee wordt opgeknapt.

KB/N vindt de onderhavige materie dan ook duidelijk B-materie.

H.B herhaalt, dat hij bezwaar heeft tegen de huidige gang van zaken en afgesproken wordt dat de door hem genoemde afspraak met H.C in de notulen zal worden nageslagen, waarna morgen op het onderwerp zal worden teruggekomen*).

H.D geeft enkele cijfers van de Italiaanse en Spaanse arbeiders in de Nederlandse industrie. In totaal zijn ongeveer 4500 Italianen aangevraagd, waarvan inmiddels bijna 2200 daadwerkelijk zijn bemiddeld. Nog geen 10% hiervan is geschoold. Uit het overzicht blijkt, dat er gemeenten ontstaan met grote Italiaanse reservaten, vooral in Twente.

Er zijn in totaal ruim 2500 Spanjaarden aangevraagd, waarvan nog geen 1000 zijn bemiddeld. De bedrijven Verolme en Hispana Suiza hebben alleen Spanjaarden aangevraagd en wel tezamen een kwart van het totale aantal. Bij de Spanjaarden is niet bekend of zij geschoold of ongeschoold zijn. Overigens is verheugend, dat het aantal bedrijven waarmee wij uit veiligheidsoverwegingen contact hebben inzake vreemde arbeiders, zeer gering is. Een nieuw gezichtspunt vormt Fokker die Ieren wil hebben.

PH.BVD heeft voor zich een Australische wet die verleden jaar is aangenomen door het Parlement en waarin het aftappen van de telefoon t.b.v. de veiligheidsdienst wordt geregeld. De Attorney General kan toestemming geven telefoon af te tappen en in spoedgevallen kan hij het zelf doen gedurende 48 uur. Er is in deze wet geen uitzondering gemaakt voor Australische nationals.

Het is daar dus een volkomen open zaak.

16 augustus 1961

---

*) Notulen 4-6-1960:

.....

Bij C zal en bij B speciaal met deze materie belast worden, die in voortdurend en nauw overleg de C respectievelijk B aspecten van de zich voordoende gevallen moeten afwegen.

Daarna niet meer in AURORA over een B/C afspraak t.a.v. culturele uitwisseling gesproken.

X

OGHTENDBESPREEKING op donderdag 17 augustus 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.K/CH~~

H.B merkt op, dat de notulen onvolledig zijn, omdat gisteren werd besloten het -bericht te exploiteren voor het CVIN. H.B stelt nu voor het -bericht uit de dagstaat te combineren met het -bericht en heeft daartoe vanochtend BCP opdracht gegeven.

In de loop van de discussie suggereert KB/N een stuk uit hetzelfde bericht over de neutrale conferentie, waarin wordt uiteengezet waarom de Sowjet Unie in de richting van Joegoslavië wordt gedwongen, tevens te verwerken.

Verder hebben wij een vrij uitvoerig rapport over de Joegoslavische zienswijze en KB/N vraagt zich af of dit ook te gebruiken zou zijn.

H.B vraagt in hoeverre KB/N de door hem genoemde informatie dan kan vrijgeven.

Men vindt het -bericht bijzonder interessant, omdat Goulooze daar aan het woord is. Vooral punt d interesseert KB/G, die er de aandacht op vestigt hoe paniekerig de Russen ten tijde van de Hongaarse opstand waren. Met dit in het achterhoofd moet het Westen wel bedenken dat zij ook nu veel banger zijn dan wij.

H.BVD vraagt aan de samenstelling van het rapport voor Buitenlandse Zaken prioriteit te geven.

PH.C heeft met Commissaris gesproken en vernomen dat de Oost-Duitse groep op 11 augustus is gearriveerd en tot 22 augustus zal blijven. Bij aankomst zijn zij toegesproken door de gereformeerde dominee. Zij zijn ondergebracht bij gezinnen van verschillende politieke richtingen. Excursies worden gemaakt en Commissaris laat ze maar wat "zwemmen", omdat het contact met het Politiek Jongeren Verbond nogal subtiel ligt. Hij hoopt na het vertrek vollediger inlichtingen te krijgen. (Dit is verleden keer ook zo gebeurd, aldus KB/N).

KB/N heeft bericht, dat op 11 augustus een groep jongeren ontvangen zal worden op Felix Meritis en neemt aan dat dit de Oost-Duitse jongeren zijn die door Velsen zijn uitgenodigd.

PH.BVD gelooft, dat het goed is terug te komen op de kwestie van wie in de dienst deze zaken nu eigenlijk aangaan en leest voor hetgeen in de voetnoot is opgenomen uit de notulen van 4 juni 1960.

H.B voegt hier het volgende aan toe. Naar aanleiding van die AURORA vergadering (notulen 4-6-1960) heeft H.B een gesprek met H.C gehad, waarbij hij heeft bepleit dat van en één verantwoordelijk wordt gesteld en de ander assisteert. Afgezien van het feit, dat er een duidelijk adres moet zijn, ook voor ACD, komen deze kwesties steeds weer terug in de AURORA vergadering als er niet een uitvoerend ambtenaar is die hier de verantwoordelijkheid voor draagt. H.C meende, dat de culturele ~~uitwisselingen~~ werkzaamheden op dit gebied het beste van uit C konden worden aangepakt.

~~xxxxxxx~~

- H.B -

~~katxgahidxxanxgxiagx~~ H.B heeft hier geen bezwaar tegen gemaakt en heeft tegen gezegd, dat zijn rol in/de culturele uitwisseling/in het vervolg aanvullend en niet primair zou zijn. BFR heeft zich sindsdien dus van initiatieven onthouden.

PH.C zegt desgevraagd, dat - die vrij kort na juni 1960 de dienst heeft verlaten - blijkbaar nog zo weinig aan deze materie had gedaan, dat hij het niet nodig achtte, de werkzaamheden aan een andere ambtenaar van C over te dragen.

H.B deelt verder mede, dat H.C later heeft gezegd dat hij ieder geval afzonderlijk wilde behandelen. H.B had zich hier een tegenstander van verklaard, omdat dit weer zou betekenen dat AURORA er zich iedere keer mee moest bemoeien en dat als H.C of H.B de zaak zou vergeten voor te brengen, er helemaal niets zou gebeuren. H.B heeft dus gezegd er voor te voelen vast te houden aan de regel dat er iemand is aangewezen. H.C was het hierin niet met H.B eens.

H.BVD zegt, dat hij bij deze BFR aanwijst als het aanlooppunt in de dienst voor zaken op het gebied van culturele betrekkingen met IJ.G.-landen.

PH.BVD gelooft, dat BFR het centrale punt moet zijn waar de dingen bijeen komen; hij wordt dus belast met het verzamelen van de materie.

H.B zegt desgevraagd, dat BFR over de nodige tijd beschikt om dit werk te doen en zet verder uiteen, hoe h i j zich voorstelt dat BFR gaat werken. Hij moet de agenda naar zich toe leiden, bij ieder geval zal hij zich een aantal vragen moeten stellen: politiek probleem?, veiligheidsprobleem?, operationeel probleem?, Buitenlandse Zaken aspect?, etc. Naarmate het antwoord op deze vraag uitvalt, moet BFR zich wenden tot C, B, D, KB/G of KB/N, etc. Men zou kunnen zeggen, dat BFR deze werkzaamheden niet doet als de man van B, BFR, maar als

PH.C neemt aan, dat de berichten die bij C, bijvoorbeeld uit de monitoring, binnen komen, dan ook naar BFR moeten worden geleid, hetgeen door H.B wordt bevestigd.

H.BVD krijgt de indruk, dat de speech van Soekarno nogal meegevallen is. Hij wil geen normale betrekkingen hebben met Nederland, voordat Nieuw Guinea is overgedragen.

H.B leest een smakelijk verhaal uit De Waarheid voor over Minister Beerman, die dankbaar "in het door Den Uyl opgemaakte bed stapt" en zich aldus schoonwast van alle verantwoordelijkheid voor de "BVD provocaties", waarbij smeerkees Hompe, hiertoe door internationale agent Joop Zwart aangezet, een verachtelijke rol heeft gespeeld.

17 augustus 1961.

OCHTENDBESPREEKING op vrijdag 18 augustus 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.R/CH~~

H.BVD vindt, dat het door B samengestelde bericht voor Buitenlandse Zaken door de manier van opstelling iets aan duidelijkheid te wensen over laat. Op vraag van PH.BVD zegt H.B, dat de inhoud van het -bericht dat in de dagstaat van gisteren is opgenomen, niet is verwerkt. H.B gelooft, dat het goed dat H.BVD aan Buitenlandse Zaken suggereert dat wij er geen bezwaar tegen hebben dat het bericht wordt doorgestuurd aan (voor de politieke Commissie NATO).

H.B legt er naar aanleiding van de notulen van gisteren de nadruk op, dat H.C nooit gezegd heeft dat de werkzaamheden met betrekking tot de culturele uitwisseling en het IJ.G. tourisme op het gebied van C lagen, maar dat volgens hem C het beste als uitgangspunt kon fungeren. De laatste zin van pagina 1 en de eerste twee zinnen van pagina 2 zullen dan ook als volgt veranderd worden:

"H.C meende, dat de werkzaamheden op dit gebied het beste van uit C konden worden aangepakt. H.B heeft hier geen bezwaar tegen gemaakt en heeft tegen " gezegd, dat zijn rol in de werkzaamheden rondom de culturele "uitwisseling en IJ.G. tourisme in het vervolg aanvullend en niet primair "zou zijn. BFR heeft zich sindsdien dus van initiatieven onthouden".

H.B vertelt verder, dat PH.C en hij gisteren nog over de hele geschiedenis van gedachten hebben gewisseld. Waar H.C bezig geweest is met de gesprekken met en O.K. en W.

, is het misschien het beste de zaak even rustig te houden tot H.C van vakantie terug komt en dan er nogmaals over te spreken.

PH.BVD merkt op, dat de besprekingen met op beleidsgebied liggen en dus niet op het niveau van . De aan ; toebedeelde werkzaamheden en de besprekingen van H.C zijn dus niet met elkaar in tegenspraak. H.B is het hier mee eens, maar vindt niettemin dat het tijdstip wat ongelukkig valt, omdat het nu eenmaal een controversieel punt geweest is.

H.BVD deelt mede, dat eindelijk zal worden voorzien in de vacature van PH.E en wel door Mr. van Doeveren. Nog een aantal verschuivingen is op komst, maar Dr. vond nog geen tijd om daarvoor zijn fiat te verlenen. De heer Van Doeveren is van zijn benoeming in kennis gesteld.

H.BVD deelt mede, dat hij tot 17 september met vakantie gaat.

H.B vraagt hoe het zit met de functie voor de tweede man van het NATO Security Bureau

H.BVD deelt mede, dat K/OV, CRD en E XIII 1 zich hebben teruggetrokken. Nederland heeft dus geen kandidaat voor deze baan.

H.D meent, dat wij dan iets verder moeten gaan zoeken en eventueel eens bij de militairen kijken. H.D gelooft niet, dat Buitenlandse Zaken hier verder mee bezig geweest is. KB/G is bang, dat als enige Nederlander dan nog een kans maakt.

H.B herinnert er aan, dat zijn afdeling nog drie sollicitanten had en wel: BAB, BFR en BAB 1 en vraagt of dezen niet in aanmerking komen. Dat deze drie nooit met dit bijltje gehakt hebben is waar, maar dat hadden K/OV enz. ook niet.

H.BVD vraagt H.B even na te blijven, zodat dit punt met de Dienstleiding kan worden besproken.

18 augustus 1961.

OCHTENDBESPREEKING op maandag 21 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.KZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KE/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~--

H.B vestigt de aandacht op een publicatienstunt in De Waarheid over de Duitse vluchtelingen, geheel passend in de communistische agitatie-techniek, waarbij nazi Duitsland en de Bondsrepubliek Duitsland over één kam geschoren worden. Naast elkaar afgedrukt vindt men koppen uit couranten uit 1939 en 1961, waarbij in 1939 gesproken wordt over tienduizenden vluchtelingen uit Polen, die "Heim ins Reich" komen en aan de lezer wordt overgelaten om aan de koppen van 1961 dezelfde interpretatie te geven, namelijk dat hier kunstmatig een vluchtelingenprobleem werd geschapen.

In de discussie die hierop volgt, zet H.B uiteen, welke categorieën naar West-Duitsland gevluchte Oost-Duitsers, weer naar Oost-Duitsland teruggaan.

21 augustus 1961.

OCHTENDBESPREEKING op dinsdag 22 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - E.KA - H.B - PH.C - MB/G - ~~KB/N~~ - H.K/CH
Afwezig : H.BVD - H.AZ - H.D

KB/G doet mededeling van de recruterings in de S.U. van een met een Russische vrouw getrouwde Nederlandse douane-ambtenaar uit Rotterdam. Een volledig verslag volgt nog in de dagstaat.
De man is na zijn reis meteen bij de Rotterdamsche politie komen binnenlopen, die de zaak op zeer snelle wijze aan ons hebben doorgegeven en afgestaan.
Een van de opdrachten van de man was, dat hij iemand bij de Rivierpolitie in Rotterdam moest recrutereren.

- KB/G heeft -

KB/G heeft voor zich het programma voor het gezelschap intellectuele toeristen, dat inderdaad de trekken vertoont als door EC VII werd gesignaleerd. EC VII vraagt dan ook of dit niet eens in handen genomen moet worden.

H.B gelooft dat het goed is, dat een duidelijke instructie krijgt op welke wijze hij contacten moet gaan onderhouden.

PH.BVD gelooft ook, dat het minder opportuun is dat wij ons met anti-propaganda bezig houden. Wij moeten de kans aangrijpen dit door anderen te laten overnemen en zouden in ruil daarvoor steun kunnen geven met inlichtingen - hoever wij daarmee kunnen gaan, zal echter bekeken moeten worden. H.KO heeft er met H.BVD over gesproken en zal op diens verzoek beginnen met een uiteenzetting te geven van de instituten op het gebied van de strijd tegen de Russische psychologische oorlogsvoering, die in Nederland reeds bestaan, zoals Vrede en Vrijheid. Dit zal na de terugkeer van H.BVD plaatsvinden.

KB/G brengt naar voren, dat het aantal tolken beperkt is en dat hij nog niet heeft gemerkt, dat H.KO met hen in contact staat. KB/G vindt wel, dat onze eigen belangen voorop gaan.

23 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 23 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.D~~

Voor de vredesactie onder de havenarbeiders en het Spoorwegpersoneel heeft Paul de Groot geen instructie uit Moskou hoeven te ontvangen, aldus KB/N en H.B op vraag PH.BVD, want dit is het standaardrecept, het trachten lam te leggen van het vervoer in tijden van spanning.

KB/N deelt onder enige hilariteit mede, dat op 30 augustus in Oost-Berlijn een vredesconferentie begint. Daar de N.V.R. door onderlinge verdeeldheid vrijwel vastgelopen is, stuurt Nederland een afgevaardigde van de partij naar deze conferentie. Hij blijft tien dagen en maakt meteen een reis door Oost-Duitsland.

H.B ziet in de courant, dat met ingang van middernacht West-Berlijners een speciale vergunning nodig hebben voor het betreden van de Oost-sector van de stad. Zoals KB/G mededeelt zijn buitenlanders hiervan uitgezonderd.

H.B ziet in De Waarheid dat het partijbestuur van de C.P.N. op 19 augustus een brief heeft gestuurd aan het Centraal Comité van de C.P.S.U. naar aanleiding van de ruimtevlucht van Titow, waaruit duidelijk door al het gebruikelijke communistische gedaas heen, de aanbidding van de C.P.N. voor de C.P.S.U. blijkt.

PH.BVD deelt mede, dat BAB 1 zal worden voorgedragen voor de functie van de tweede man Security Bureau NATO . Hij heeft beloofd, dat hij zich niet zal terugtrekken. Hij is nu al de vierde.

PH.BVD deelt mede, dat de vacature van BCP voorlopig zal worden waargenomen door BBL en dat BFR voorlopig de sectie van BBL zal overnemen.
H.B heeft gisteren de heren hierover ingelicht, in afwachting van latere besluiten.

23 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 24 augustus 1961

Aanwezig: PH/BVD - H/KA - H/AZ - H/B - PH/C - KB/G2 - KB/N - H.K/CH
Afwezig : H,BVD - H/B

De inhoud van de KB/N dagstaat wekt de indruk, dat de Partij beducht is. Hoewel met weet, dat het Nederlandse volk zich voor de Oost-Berlijners niet zo zal opwinden als indertijd voor de Hongaren, heerst er toch een klimaat van samenzweervers die zich opgejaagd voelen en zich voorbereiden op moeilijke tijden.

H.B ziet in De Waarheid, dat de campagne tegen professor Kistemaker weer is opgenomen.
Men krijgt de indruk, dat zij een nieuwe informant hebben die - getuige de inhoud van het artikel - werkzaam zou kunnen zijn op het Kamerlingh Onnes Laboratorium.

H.KA vestigt de aandacht op een artikel in de N.R.C. van gisteravond, kennelijk naar aanleiding van de aanwezigheid van de Nieuw-Guinea Raad in Nederland, waarin op grond van het zelfbeschikkingsrecht van de Papoea's drie mogelijkheden voor de status van Nieuw-Guinea worden geschetst.

- 1) Volledige zelfstandigheid, hetgeen dwaas is;
- 2) aansluiting bij Nederland in een of andere vorm, hetgeen ook onzin is en
- 3) aansluiting bij Indonesië, hetgeen de enige oplossing is.

Daarom zou de Nederlandse regering reeds nu aan de Nieuw-Guinea Raad moeten laten weten, dat zij, indien de Papoea's voor oplossing 2) zouden opteren, zal weigeren een verbintenis aan te gaan.

H.K/CH vertelt, dat Mr. allang op het standpunt staat, dat een band met Nieuw-Guinea onmogelijk is. Reeds in 1950/1951 betoogde hij in een artikel, dat via de United Nations getracht zou moeten worden een soort condominium tot stand te brengen.

H.B ziet in de courant, dat Nehroe blijkbaar de kant van de Oost-Duitse regering en de Russen heeft gekozen in het Berlijnse conflict.

PH.BVD kondigt aan, dat vanaf morgen in zijn kamer zal moeten worden vergaderd, wil men nog stoelen hebben om op te zitten, daar het meubilair op de kamer van H.BVD gerepareerd wordt.

24 augustus 1961.

OGHTENDBESPREEKING op vrijdag 25 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.KZ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

H.B ziet, dat De Waarheid uitvoerig verslag doet over het bezoek van de jeugddelegatie uit de D.D.R. aan Velsen . De Waarheid spreekt over een delegatie van de Freie Deutsche Jugend en is kennelijk tevreden over het verblijf van deze jongelieden. Eén dag is speciaal "gewijd aan de vriendschap met het A.N.J.V.". Op de tweede dag heeft een bijeenkomst plaats gevonden met officiële vertegenwoordigers van alle Nederlandse politieke partijen, mogelijk de vaders van de Nederlandse jongeren. De Oost-Duitsers hebben uiteengezet dat het nodig was, dat een vredesverdrag met Oost-Duitsland werd gesloten.

Zij hebben dus in ruime mate de kans gekregen met geestverwanten in contact te treden en H.B vindt het maar een twijfelachtige zaak.

Verder brengt H.B ter sprake het verblijf van 1500 jongeren uit Berlijn aan Callandsoog, waaronder zich een groot aantal uit de Oost-sector afkomstige jongelui bevond, die van de West-Duitsers een pas hebben gekregen met een cover-adres in West-Berlijn, nadat hun Oost-Duitse Personalausweis was ingehouden.

KB/N deelt mede, dat er een rapport over deze zaak bestaat.

H.B is de West-Duitsers niet dankbaar, dat zij mogelijk Oost-Duitse spionnen

van West-Duitse papieren voorzien, maar krijgt te horen dat dit al wel 10 jaar op deze manier gebeurt. Het is een politieke zaak voor de Duitsers, waar zeker ook de Duitse diensten niet gelukkig mee zijn.

Overigens klaagt KL/Z, dat er zoveel Poolse jachten in Nederland voeren en dat de Marechaussee hier te weinig over rapporteert. KB/N, die overigens meent dat nog al eens overdrijft, deelt mede, dat Mr.Einthoven twee jaar geleden naar aanleiding van dezelfde opmerking van hierover met de topmensen van de Rijkspolitie te Water heeft gesproken. PH.C heeft nu met afgesproken, dat de MARID gewaarschuwd zal worden wanneer wij visumaanvragen ontvangen van Polen die met een jacht hier willen komen. Dit wordt namelijk op het formulier wel vermeld.

H.D komt terug op de recrutering in de Sowjet Unie van de Rotterdamse douane-ambtenaar. Zoals H.D van juffrouw heeft gehoord is er een nota van Defensie voor de Ministerraad in behandeling bij Binnenlandse Zaken (Ambtenaren Zaken). Defensie wijst op de NATO beslissing, dat "NATO international civil and military Staff" toestemming moet vragen voor vacantiereizen achter het IJ.G. Defensie stelt nu, dat weliswaar de officieren toestemming moeten vragen, maar dat ook voor de burgerambtenaren een regeling getroffen zou moeten worden. Ter ondersteuning van Defensie zou H.D het geval van de douane-ambtenaar graag willen bewerken om te gebruiken voor de briefing van onze eigen minister, zodat hij kan zien dat dergelijke gevallen inderdaad voorkomen. Aan de hand van concrete gevallen is het allicht minder moeilijk om een wijziging te krijgen van het Ambtenaren-Reglement. H.KA wijst er op dat in het geval van de NATO, het ambtenaren betreft die met gerubriceerde gegevens in hun hoofd lopen, hetgeen bij douane-ambtenaren niet het geval is. PH.BVD gelooft dan ook, dat men naderhand zou moeten kijken op welke ambtenaren de regeling van toepassing zou zijn. Afgesproken wordt, dat D en KB in overleg een parafraze van het geval zullen maken. C beschikt niet over meerdere gevallen van recrutering van Nederlandse ambtenaren achter het IJ.G.

25 augustus 1961.

✓

OCHTENDBESPREKING op maandag 28 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AE~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

Op vraag PH.BVD zegt KB/N naar aanleiding van zijn dagstaat, dat het Centrum aan één kant het W.V.V. wil laten lopen, maar aan de andere kant de binding niet helemaal wil overlaten aan de oude E.V.C. Hierbij is het interessant op te merken hoe voortdurend de schuld geeft van het contact tussen het W.V.V. en de E.V.C., terwijl hij hier n.b. zelf bij betrokken is geweest. Daar het Moskouse congres op veel bredere basis is georganiseerd, zegt de uitnodiging van de E.V.C. daarvoor overigens betrekkelijk weinig.

Op vraag H.B zegt PH.BVD, dat hem niet bekend is of de dienst een uitnodiging heeft gekregen voor het afscheid van Commissaris , dat a.s. donderdag plaats vindt. Wel weet hij, dat H.BVD per telefoon van heeft afscheid genomen, maar of H.BVD daarmee een officiële uitnodiging heeft gecoupeerd, is PH.BVD niet bekend.

H.B vraagt dit, omdat PH.B als oud collega van : het afscheid gaarne wilde meemaken.

PH.BVD heeft geen bezwaar dat PH.B gaat, maar dan niet als representant van de dienst - indien geen officiële uitnodiging is ontvangen, hetgeen PH.BVD nog even zal nagaan.

H.B ziet in De Volkskrant een Reuter-bericht uit Washington over agenten uit Moskou die het Witte Huis hebben geïnfilteerd, zoals de sub-commissie van Interne Veiligheid van de Amerikaanse Senaat heeft vernomen. Deze agenten zouden zijn doorgedrongen tot hoge regeringsfuncties.

H.B's commentaar is dat dit wellicht het begin van een nieuwe McCarthy fase is.

- H.B ziet -

H.B ziet in De Volkskrant, dat de Duitsers de Russische ingenieur Pripoljev hebben opgepikt, die verbonden is aan het Sowjet Russische Bureau voor de Handel en Scheepvaart in Keulen. De man is opgesloten en wordt verdacht van een bijzonder ernstig politiek delict. De eerste reactie van de Russen op deze arrestatie was: provocatie.

H.KA deelt mede, dat uit de tas van een dame van ACD/K haar hele salaris is verdwenen. De tas bevond zich in een garderobe kastje in de toiletten nabij ACD. Het personeel van de kartotheek is op de hoogte gesteld. Het onderzoek dat vrijdag om 17.30 uur is begonnen wordt vandaag voortgezet. Hiervoor is aangewezen de E IX man , die door H.E, E IX 3 en H.ACD wordt geïnstrueerd.

Volgt discussie in hoeverre men de bestolen dame dupeert door haar - althans voorlopig - min of meer de kans te ontnemen aangifte bij de politie te doen.

H.D komt te spreken over de vacature van H.KO. Van verschillende kanten is gevraagd wat de taak van H.KO "nieuwe stijl" zal zijn, want H.D neemt aan dat de werkzaamheden waarmee H.KO zich de laatste jaren grotendeels heeft bezig gehouden, niet tot de taak van de nieuwe H.KO zullen gaan behoren. PH.BVD zegt, dat een aantal taken die door de heer worden verricht, misschien beter verricht kunnen worden door een niet-ambtelijke instantie, aan wie wij dan support zouden kunnen verlenen. Op die manier zou dan een relatie tussen het Instituut van de heer en de dienst kunnen bestaan . De nieuwe H.KO zal dus als hoofdtaak krijgen het zuivere KO werk. Dat deze taak nog niet tot in de finesses is beschreven, hoeft volgens PH.BVD de gegadigden er niet van te weerhouden zich op te geven.

H.D merkt op, dat de inschrijvingsdatum verstreken is en neemt aan, dat de reflectanten graag willen weten waarnaar ze solliciteren.

H.KA gelooft, dat een circulaire altijd de gelegenheid biedt zich voor nader inzicht te wenden tot degene die de circulaire heeft opgesteld, in casu H.AZ. H.D zal aan de reflectant(en) zeggen, dat nadere inlichtingen bij H.AZ verkrijgbaar zijn.

28 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 29 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AE~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~

Sprekende over de I.D.'s in het algemeen zegt KB/G, dat wij er naar moeten streven hen evenals de Marechaussee de rol van E.H.B.O. te laten vervullen. KB/G is het met H.B eens, dat voor deze rol niemand ooit warm te krijgen is. Wij moeten ook goed beseffen, dat wij nooit een werkelijk hartelijke verhouding met Marechaussee of I.D. zullen kunnen krijgen. PH.C heeft ook een goede indruk van ^{gesprek over} gekregen bij het verhoor van en gelooft dat het inderdaad aanbeveling verdient het contact met deze aan te halen. H.B deelt voorts mede, dat , onze oude vijand van de I.D., plaatsvervangend Hoofdcommissaris in Rotterdam wordt

H.D las gisterenavond in de N.R.C., dat behalve Krans, ook Meenes en de chef van de Rivierpolitie weggaan. Daar wij met de twee eerstgenoemden veel en met de derde iets minder te doen hebben gehad, vraagt H.D wat de gewoonte is. Ontvangen wij altijd een uitnodiging van de politie of houdt deze ook wel eens een open receptie, in de courant aangekondigd, waar dan iedereen welkom is? Mocht het laatste het geval zijn, dan zou de BVD een slecht figuur slaan als er niemand op kwam dagen. PH.BVD zal zich nog even met PH.B in verbinding stellen om na te gaan of er überhaupt uitnodigingen zijn verzonden.

- H.KA -

H.KA deelt mede, dat KA2 een telefoontje heeft gekregen van de adjunct personeelschef Nederlandse Bank, Mr. , waarbij deze verzocht politieke gegevens over het personeel van de Nederlandse Bank te ontvangen. Mr. wilde komen praten, hetgeen KA2 heeft afgehouden. PH.BVD vindt de Nederlandse Bank een nuttige relatie en gelooft dat wij de heer in de gelegenheid moeten stellen zijn wensen naar voren te brengen, waarbij D het gesprek zal moeten voeren. H.B merkt op dat dit desideratum van de Nederlandse Bank periodiek opduikt H.D ontvangt de stukken van H.KA en zal ze aan PH.D doorgeven.

PH.BVD deelt mede, dat hij op 25 augustus j.l. van inzage heeft gekregen van de conceptbrief aan H.M. Ambassadeur in Brussel, naar aanleiding van de order van Minister Vermeulen t.a.v. het doorgeefbeleid over Belgen aan het buitenland . had voor een belangrijk deel de Aide-Mémoire van H.BVD overgenomen, maar wist niet of de heer de brief in deze vorm zou laten uitgaan.

PH.BVD deelt mede, dat op 25-8-1961 van de heer van Protocol van Buitenlandse Zaken te horen kreeg, dat Buitenlandse Zaken wél belangstelling heeft voor vorstelijke personen die incognito Nederland bezoeken, zoals Koningin Moeder Elisabeth van België.

PH.BVD was verbaasd te zien dat aan een reis naar de Sowjet Unie, georganiseerd door het N.B.B.S., is deelgenomen door het Kamerlid SMALLENBROEK. KB/G zegt dat hij een rapport over deze reis verwacht. Indien dit rapport geen licht werpt op de reis van de heer Smallenbroek, kan H.B zonder moeite Smallenbroek er naar vragen. H.B heeft in het Verzet lange tijd vrij nauw met hem samengewerkt.

PH.BVD vertelt, dat KB/G2 vrijdag j.l. een verzoek tot de Marechaussee heeft gericht om het vertrek van op Schiphol met bijzondere nader omschreven zorgen te omgeven. Dezelfde dag belde Kolonel PH.BVD op, zeer vriendelijk, met de vraag of hij hiervan wist en er zijn goedkeuring aan hechte, hetgeen vanzelfsprekend door PH.BVD bevestigend werd beantwoord. PH.BVD vraagt zich nu af of dit een hint van de Marechaussee is dat dergelijke zaken door ons op een andere wijze moeten worden aangekaart. KB/N heeft dit nog nooit meegemaakt, dat als je met of een zijner voorgangers sprak, hiervan later door zijn chef bevestiging werd gevraagd aan de Dienstleiding. Bovendien is eigenlijk geen verbinding, al is het logisch dat zo iets aan zijn superieur meldt. KB/G kan zich wel een geval herinneren, waarbij goedkeuring van de Minister van Justitie wilde hebben, waarop H.BVD Minister Donker heeft opgebeld. KB/G spreekt overigens zijn waardering uit voor de uitstekende medewerking die de Marechaussee in dergelijke gevallen verleent en ook nu weer heeft verleend.

29 augustus 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 30 augustus 1961

Aanwezig: PH.BVD - H.B - PH.C - PH.D - KB/G2 - KB/N - H.K/CH

Afwezig : H.BVD - H.RA - H.AZ

PH.C deelt mede, dat de deelnemer aan de reis naar de Sowjet Unie niet de vader, maar zoon Smallenbroek is geweest. Het is een foute naslag geweest. Zoon Smallenbroek, waarover blijkbaar geen gegevens bij de dienst aanwezig zijn, was reisleader voor Oost-Duitsland en Polen.

PH.D heeft de zaak over de Nederlandse Bank nog eens bekeken en schetst de voorgeschiedenis. In een kort aide-mémoire voor de dienstleiding heeft PH.D gesuggereerd, dat KA2 Mr. mededeelt dat deze aangelegenheid even aangehouden wordt, totdat H.BVD terug is. In 1955 heeft H.CF voorgesteld de beveiliging van de Nederlandse Bank ter hand te nemen via Financiën en PH.D gelooft, dat dit departement zich over het belang hiervan nu eerst moet uitspreken. Ter sprake komt nog in hoeverre de wens van de Nederlandse Bank om gegevens over de mensen die de beveiliging van de kluis van de Nederlandse Bank in handen hebben, kan zijn ingegeven door een angst dat dezen indien zij aan de verkeerde kant staan, het goud bij een eventuele oorlog met Rusland, de Russen in handen zullen spelen.

H.B schetst nog de pogingen van Mr. Einthoven vóór 1955, die de beveiliging zag in het "do ut des" vlak. H.B gelooft daarom dat als wij de Nederlandse Bank terwille zijn in deze, dit nooit op het niveau van Mr. van wie niets te verwachten is, moet gebeuren, maar op directieniveau.

PH.BVD gaat accoord, dat KA2 Mr. opbelt in de zin zoals door PH.D gesuggereerd.

Op 17 september komen H.BVD en H.KCP terug van vakantie en H.B vraagt hoe het moet met de eerste vergadering van de Werkgroep Politie, die voor 7 september is uitgeschreven. De Werkgroep is samengesteld uit KA2, H.B, KB/N2 en PH.D van de B.V.D. en verschillende politiefunctionarissen, waaronder de heer . Het gaat er nu om, dat H.BVD de eerste vergadering eigenlijk zou moeten openen en een voorzitter zou moeten aanwijzen. Besloten wordt, dat H.B zal uitzoeken of in verband met de hiërarchie niemand voor het hoofd gestoten wordt, als de heer als voorzitter wordt aangezocht en zo neen, deze tevoren zal vragen of hij accoord gaat dat hij zal worden voorgesteld. H.B zal dan in de vergadering het voorstel doen.

PH.BVD heeft gisteren bij H.KCP geïnformeerd naar het protocol ten aanzien van het afscheid nemen en installeren van korpschefs en andere politiefunctionarissen. Het is geen gebruik, dat wij optredende korpschefs (zoals nu de heer   in Arnhem) geluk wensen, tenzij deze reeds een relatie van ons is. De Commissaris der Koningin die de optredende korpschef beëdigt, moet hem wijzen op het feit, dat hij verbinding van de B.V.D. is geworden. Dan laten wij wel van ons horen. Wat betreft het afscheid nemen, zei H.KCP, dat wij bepaald niet gaan als wij geen uitnodiging hebben gekregen, hetgeen in het geval   niet is gebeurd, hoewel er wel uitnodigingen zijn gestuurd, getuige het feit dat er een aparte receptie voor genodigden is.

30 augustus 1961.

K 1

OCHTENDBESPREEKING op donderdag 31 augustus 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G2~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.AZ~~

PH.C hoorde gisteren van _____, dat de brief over het Belgische doorgeefbeleid is uitgegaan, nadat enige wijzigingen door _____ zijn aangebracht. Op vraag van PH.BVD zegt men te verwachten dat Buitenlandse Zaken ons een afschrift van deze brief zal zenden.

H.B ziet in De Volkskrant het bericht, dat de Nederlandse regering besloten heeft gehoor te geven aan de Russische uitnodiging om te onderhandelen over een overeenkomst voor culturele uitwisseling. Het wachten is op het standpunt van de hiervoor in het leven geroepen interdepartementale commissie. Het is de bedoeling met de Russen afspraken te maken die gelden voor beperkte perioden, bijvoorbeeld één jaar. Men wil dus geen cultureel verdrag sluiten. Dit moet een antwoord van het Westen zijn op het beginsel van de vreedzame coëxistentie. Verder wordt nog gezegd, dat de NATO is geraadpleegd, dat Buitenlandse Culturele Betrekkingen van O.K. en W. over meer geld moet kunnen beschikken en dat men erover denkt een speciaal instituut in het leven te roepen.

PH.BVD constateert dat dit dus wel aan De Volkskrant, maar niet aan ons wordt

- medegedeeld -

medegedeeld en vraagt of bekend is wat de Ministerraad nu heeft beslist

H.B vindt dat het bericht op een moeilijke dag in de courant staat - vreedzame coëxistentie past niet zo goed bij hervatting van de atoombomproeven. Het zal wel moeilijk worden voor de Vredesraad, om nu deze bocht weer te nemen. Afgesproken wordt te wachten tot H.C terug is, die dan de zaak met kan heropenen.

PH.D brengt verslag uit van het onderhoud met Dr. over privé reizen van ambtenaren naar landen achter het IJ.G. Dr. wil een circulaire opstellen, waarin op de gevaren wordt gewezen en waarin de ambtenaren wordt voorgehouden dat zij, in verband met die gevaren, van een juiste plichtsopvatting blijk geven, wanneer zij tijdig hun voornemens om zich naar een Sowjet-land te begeven ter kennis van het bevoegd gezag brengen. De verplichting om toestemming te vragen hoeft niet in het A.R.A.R. te worden opgenomen.

PH.BVD werd gisteren opgebeld door de heer die mededeelde dat RAPTIS op 15 september a.s. vrij komt en de wens te kennen had gegeven naar Tunis te vertrekken. Justitie, die dit geen goed plan vond, heeft de Griekse ambassade gevraagd om een Grieks paspoort voor Raptis. Zij willen echter alleen een laissez-passer verlenen. Raptis heeft dit geaccepteerd en zal onderweg devieren. CAMMELBEECK is van plan naar de Minister te gaan om te vragen of de veiligheidsdienst zich hier niet mee wil bemoeien. Hij is bang dat de B.V.D. inlichtingen zal geven en dat Raptis ergens in het buitenland zal worden onderschept.

Hoewel het tot onze taak behoort inlichtingen over dit soort mensen te geven, wordt besloten dat hierbij de langzaamste weg bewandeld zal worden, omdat als zeer kort na zijn vertrek uit Nederland iets met hem zou gebeuren, Nederland de gehele propaganda-machine tegen zich zou krijgen.

PH.BVD zal zeggen dat Cammelbeeck blijkbaar net zo ongunstig denkt over ons, als wij over hem. PH.BVD vindt deze stap van Cammelbeeck overigens wel heel ver gaan.

PH.BVD brengt ter sprake, dat H.BVD en H.K/CH indertijd een uiterst geheime aangelegenheid met Minister Toxopeüs en de Secretaris-Generaal hebben besproken. Wij zijn nu aan de bel gaan trekken om een beslissing, waarbij is gebleken dat - die vandaag met verlof gaat, terwijl Minister Toxopeüs morgen terug komt - de hierop betrekking hebbende stukken zonder blikken of blozen heeft overgedragen aan Mr.Mijnlieff, zodat wij met deze de zaak moeten bespreken. PH.BVD vindt het een lichtvaardige wijze om met deze stukken om te springen.

PH.BVD heeft hetzelfde aan de lijve ondervonden bij de Minister-President. Voor een uiterst geheime aangelegenheid had hij een audiëntie aangevraagd bij Minister De Quay en daar deze met vakantie blijkt, is de Geheim/Persoonlijke brief in handen van Mr.Fock gekomen.

Men gelooft, dat hoe betreurenswaardig de gang van zaken ook is, er in dit stadium tegen dergelijke dingen weinig te doen is. Het enige is de stukken te laten lezen en op zo korte termijn terug te vorderen, dat het niet kan gebeuren. Mr.Eindhoven placht dit te doen, ook bij het eigen departement, soms tot woede van betrokkenen.

31 augustus 1961.